

CAPUT XXIV.

Usufructuari, qui non utatur, & fruatur arbitrio boni viri; siue nullo versetur in una re, an cadat tantum ab illa; an vero commodo, & jure totius usufructus, etiam aliarum rerum, privari debeat: ubi de hac re latius, quam adhuc, agitur. Borgnini Cavalcani, & Petri Antonii de Petra resolutio novè, & verè confutatur; & contra fructuarium ratione, jure, & auctoritate evidenter concluditur.

SUMMARIUM.

- 1 Usufructuarius, qui male versatur in una re, an cadat a commodo totius usufructus, etiam aliarum rerum: & numeris sequentibus.
- 2 Quod cadit tantum a re, in qua male versatur, ex sententia quorundam, quæ nonnullis rationibus comprobari videtur, sed confutatur infra ex num. 10.
- 3 Pena non debet egredi delictum, nec modum ejus.
- 4 Circa rem ubi peccatur, siue delinquitur, eatenus res perditur, & pena incurritur, quatenus in ea peccatum est.
- 5 Per contraventionem in parte, non privatur quis toto.
- 6 Alienare prohibitus, si alienet aliquam rem de fideicommissio, cadit tantum a parte alienata non a toto fideicommissio: sed contra infra num. 21.
- 7 Vassallus si alienet unam partem feudi, non cadit a toto, sed tantummodo a parte alienata.
- 8 Emphyteuta alienando partem honorum emphyteuticorum, non cadit in totum a jure emphyteutico, sed rerum tantum alienatarum.
- 9 Et idem in emphyteuta ad longum tempus locante.
- 10 Usufructuarius, qui male versatur in una re, siue qui aliquam rem deteriorem reddit commodo & jure totius usufructus, etiam aliarum rerum privari debet, ex sententia Authoris, quæ per totum caput constanter defenditur.
- 11 Aimon Craveta, & Joannes Cephalus, pro resolutione Authoris adducti.
- 12 Petrus Antonium de Petra lapsum in allegatione Joannis Cephalii, novè, & verè ostensum per Authorem; & verba ejusdem in conf. 339. num. 31. lib. 1. relata.
- 13 Pro superiori resolutione fortissimum argumentum expenditur.
- 14 Usufructuarius ut expelli possit, & jus usufructus amittat, necesse non est, quod omnes arbores incidat, siue totum fundum, aut singulas omnes res deterioraverit; sed sufficit deterioratio, vel arborum incisio in aliqua parte.
- 15 Usufructuarius, qui in parte fundum deterioraverit, & in parte melioraverit, cadit ab usufructu, nec habetur ratio meliorationis.
- 16 Et in emphyteuta, colono, vel conductore, idem ex communi sententia observari.
- 17 Conducens plures res, si unam male tractet, privatur omnibus.
- 18 Hæres committens fraudem in rebus hæreditariis, privatur quarta falcidia, non solum in ea re, in qua dolum commisit, sed & in cæteris rebus.
- 19 Pro resolutione tradita supra num. 10. efficax, & concludens ratio consideratur.
- 20 Prima, & secunda rationi adductæ supra num. 3. & 4. satisfactum.
- 21 Fideicommissarium prohibitioni alienationis contravenientem, per alienationem partis, cadere a toto fideicommissio, contra relatores supra, num. 6.

- 22 Quod dictum est supra num. 7. de vassallo alienante, non omnino certum esse, aut saltem Authoris resolutioni minime repugnare.
- 23 Dictum supra num. 8. de emphyteuta, ab aliis improbari, (uscunque tamen res sit,) resolutioni Authoris non obviare, & verè, & novè ostensum.
- 24 Emphyteuta si male versatur in una re ex pluribus rebus simul sibi in emphyteusum concessis, omnibus privatur.
- 25 Emphyteuta similis est fructuario.
- 26 Emphyteuta si male versatur in parte, quare cadat in totum, & pro parte, alienando, cadat tantum pro parte: ubi Martini Monter a Cueva ratio subtilis novè expenditur, & de illo honorifica mentio fit per Authorem.

Usufructuarium non utentem & fruementem arbitrio boni viri, siue res fructuarias deteriorantem, aut male in illis versantem, usufructu jure privandum, & expellendum esse, capitibus precedentibus plenè probavimus. Nunc vero opportunè queritur, utrum usufructuari, qui male versatur in una re; siue, illa arbitrio boni viri non utitur & fruatur, cadat a commodo totius usufructus, etiam aliarum rerum; an verò rei deterioratæ tantum; Et in hac questione post Paris. in conf. 37. n. 13. vol. 3. & Ruin. in conf. 48. n. 12. vol. 2. Borgninus Cavalcan. de usufructu mulieri relicto, n. 144. fol. 339. & n. 357. in fine. fol. 353. & de tutore & curatore n. 79. vers. tunc est quod si usufructuarius, fol. 42. secure scribit, nec amplius disputat, usufructuarium tantum debere amittere usufructum earum rerum, quas deterioravit, siue in quibus male versatus est; & non totum, aut integrum usufructum: & ultra eum idem in terminis ex Ruino ubi supra, & Cephalo in conf. 139. n. 3. lib. 1. tenet Petrus Anton. de Petra de fideicommissis. quest. 10. n. 53. fol. mibi 226. Verum enimverò, præsentem hanc questionem latius aperire omnino necessarium est, atque pro utraq; parte, quæ magis urgere videantur fundamenta expendere, ut inde vera resolutio dilucidius deduci valeat, & pro prædictis sequentia fundamenta adduci possunt.

Primo, quia poena non debet egredi delictum, nec modum ejus: per text. in l. hæres qui ratiorem, & in l. rescriptum, ff. de his, quibus ut indignis, l. Sancimus C. de panis. Glossa in cap. questio, in fine, de his que sunt a majori part. cap. & in simili in feudatario, & emphyteuta sic argumentantur Roland. in conf. 17. n. 3. & 7. vol. 2. Cephalus dicto conf. 139. n. 4. lib. 1. Curtius senior in conf. 70. Super controversia. n. 9. Natta in conf. 479. n. 2. vol. 3. & Vincentius Carocius cujus statim mentionem faciam: sed usufructuarius deliquit in parte, aut in una re tantum: ergo non debet in totum usufructu privari. Secundo, nam ubi peccatur, siue delinquitur circa rem; eatenus res perditur, & poena incurritur quatenus in ea peccatum est: per text. in l. Paulus, & in l. beneficium. ubi Bartolus & Doctores notant, ff. ad legem falcidiam, Angel. in l. 1. §. si duo, ff. quorum legatorum. Aretinus conf. 14. col. 2. in fine, Rolandus & Joannes Cephalus ubi supra, Petrus Antonius de Petra de fideicommissis, dicta quest. 10. n. 34. Vincentius Carocius de locato & conducto, tit. de locatione emphyteuta quest. 4. n. 1. folio mibi 89. & inde per contraventionem in parte, non privatur quis toto: ut ex aliis concludit Alciatus in conf. 556. Aldobrandinus in conf. 110. a. princ. lib. 1. Hieronymus de Cævallos practicarum siue communium contra communes quest. 76. a. princ. & in materia fideicommissaria, quod prohibitus alienare, si alienaverit aliquam rem de fideicommissio, cadit tantum a parte alienata, non a toto fideicommissio, ex aliis observant Ruinus in conf. 119. n. 11. in fine. & seq. vol. 2. Burfatus in conf. 12. n. 38. vol. 1. Tertio facit, quod si vassallus alienet unam partem feudi, non cadit a toto, sed tantummodo a parte alienata, ut est textus in cap. 1. de vassallo qui contra constitutionem Lo-

sha.

cha. feud. alien. in princ. per quem sic tenent post alios multos Corneus in conf. 67. num. 8. vol. 2. Baldus in conf. 341. n. 2. lib. 2. Modernus in consuet. Parisien. tit. 1. §. 13. glossa 5. n. 7. Curtius Junior de feudis 4. part. principali in 1. dubitatione posita post tres regulas amissionis feudi propter alienationem, Julius Clarus §. feudum, quest. 31. n. 7. Grammaticus decif. 4. n. 2. & decif. 30. n. 11. Joannes Vincentius Honded. in loco statim referendo; & alii quorum etiam statim mentionem faciam. Quod in simili dicitur de emphyteuta, qui partem honorum emphyteuticorum alienando, non cadit in totum a jure emphyteutico; sed rerum tantum alienatarum, ut tradunt Jason in l. final. n. 121. C. de jure emphyteutico, & in l. si prius, n. 31. ff. de novi operis nunciacione. Cumanus in l. quadam §. ult. ff. de donationibus, Alexand. in conf. 99. num. 28. vol. 5. Julius Clarus §. emphyteusis, quest. 13. n. 10. Cephalus dict. conf. 139. n. 1. lib. 1. Petrus Antonius de Petra de fideicommissis, dicta quest. 10. n. 41. Alciatus, Parisius, Rolandus, Grammaticus, Herman. Decius, Ripa, Socinus, Curtius Senior, & Curtius Junior, Tiraquellus, Angelus, Comensis, Corneus, Natta, Zafius, Caballinus, Redoanus, & alii, quos ita tenendo in unum congerunt Aurelius Corbulo tractat. de causis ex quibus emphyteuta jure suo privatur, ampliatio 42. n. 6. fol. mibi 100. Sylvester Aldobrandinus in conf. 110. n. 22. vol. 1. Joannes Vincentius Hondedel in conf. 51. n. 34. & in conf. 58. n. 85. vol. 1. & in emphyteuta locante ad longum tempus, eo casu, quo cadere debeat, idem probat ex multis Vincentius Carocius de locato & conducto, quest. 4. de locatione emphyteute, fol. mibi. 89.

10 His tamen non obstantibus, de jure verius mihi videtur, quod usufructuarius, qui male versatur in una re, siue qui aliquam rem deteriorem reddit, commodo, & jure totius usufructus, etiam aliarum rerum privari debeat. Ad quod facile etiam quisque moveri debet ex sequentibus. Primo, quoniam in usufructuario aperte videtur id firmare eruditissimus Craveta in conf. 300. ex n. 1. lib. 2. dum dicit expressim, dolum, aut fraudem fructuarii in una re nocere illi, quoad omnes, & in eum sensum retulit Cavalcanus de usufructu mulieri relicto, n. 144. fol. mibi 338. dicens, sed male quidem, illud consilium non ita absolute & simpliciter intelligendum, cum potius indistinctè intellectum verissimum sit, ut ex dicendis infra constabit. Deinde eandem partem tuetur Joannes Cephalus in conf. 139. n. 31. lib. 1. quem pro contraria parte falso allegat Petrus Antonius Petra de fideicommissis, dicta quest. 10. n. 53. nam licet ibi n. 3. dubitandi, siue arguendi rationem proponat, in decisione tamen aliter statuit, & contrarium sentit de jure verius. Id quod evidenter constat ex verbis ipsius, dicto n. 31. ubi sic scribit: Non obstat quod dictum est de usufructu, quia id procedit ubi res mutatur absque facto culpa usufructuarii, ut loquitur d. lex repeti, §. rei mutatione, secus ubi rei mutatio causatur facto usufructuarii, quia tunc ille textus non negat, quin

13 usufructuarius universo privetur usufructu. Secundo, quia usufructuarius, qui dolum committit circa res fructuarias, siue male in illis versatur, nec utitur & fruatur arbitrio boni viri, cadit a jure suo, & expelli potest, quod ipse Cavalcanus cum communi probavit, & cap. precedentibus latius ostendimus: sed usufructuarius, qui male versatur in parte, vel in aliqua re, dolum committit, nec utitur & fruatur arbitrio boni viri; ergo sumus in casu, quo expellit debet, & jure usufructus privari, ex resolutio per Bellonum in conf. 54. n. 11. Albanum in conf. 55. n. 6. Cephalum in conf. 653. n. 4. lib. 5. Botam in conf. 46. n. 33. quia tantum requiritur, quod dolum commissus fuerit, etiamsi in omnibus rebus non committatur, ut dicit Craveta dicto conf. 300. in princ. Et coadjuvatur, nam ad hoc ut usufructuarius expelli possit, & jus usufructus amittat, necesse non est, quod omnes arbores incidat, siue totum fundum, aut

14 Joan. del Castillo Quor. Controv. Juris, Tom. I.

singulas omnes res deterioraverit, sed sufficit deterioratio vel arborum incisio in aliqua parte, aut quod damnum aliquod considerabile proprietario inferatur, ut eruditè observat Menochius de arbitrariis, lib. 2. centuria 1. casu 78. n. 8. Quod adeo verum est, ut usufructuarius, qui in parte fundum deterioraverit, & in parte melioraverit, cadit ab usufructu, nec habetur ratio meliorationis, ut post alios nonnullos adnotarunt expressè Paulus de Montepico in l. Titia cum testamento, §. Titia cum nubere, de legatis 2. sub quest. 36. muni. mibi 133. Antonius Galeatus Malvaflia in conf. 38. n. 26. vol. 1. & emphyteuta, qui male versatur in parte, & in parte melioraverit rem emphyteuticam, quod non possit opponere compensationem meliorationis ad excusandum se a caducitate, observant Jason in conf. 17. dubio. 2. lib. 1. & in authent. qui rem, C. de sacrosanctis Ecclesiis, n. 8. & ibidem Cagnolus n. 43. Rolandus in conf. 49. n. 16. vol. 2. & cum Berojo, Pico, & aliis, Aurelius Corbulo, dicto tractatu, de causis ex quibus emphyteuta jure suo privatur, causatur 13. n. 14. fol. 70. & in Colono, vel conductore probat Vincentius Carocius delocato & conducto, tit. de quarto gradu accidentium, quest. 7. n. 9. fol. mibi 191. Barbacia etiam in conf. 36. col. 8. & 9. lib. 2. scribit, quod conducens plures res, si unam male tractet, privatur omnibus, & sequuntur Chassaneus in consuetudinibus Burgundie, rubrica 4. §. 6. n. 16. Baëza de decima tutori præstanda, cap. 13. n. 30. Natta in conf. 481. n. 21. vol. 3. Vincentius Carocius ubi supra, dict. quest. 7. n. 10. quod latius explicat ipse Barbacia ubi supra, Rota Perusina decif. 22. sub n. 6. Tertio facit textus in authent. de hæreditibus & falcidia, §. Sancimus, juncta sua glossa; ubi probatur, quod hæres committens fraudem in rebus hæreditariis, privatur quarta falcidia, non solum in ea re, in qua dolum commisit, sed & in cæteris rebus. Quem textum sic expendunt Bartolus, & Paulus in l. Paulus, ff. ad legem falcidiam, & confirmatur ex multis, quæ in simili congerit Baëza dict. cap. 13. ex n. 26. cum seqq. & cap. 11. n. 10. & sequentibus.

Ultimo facit efficax & concludens ratio, quod si propter deteriorationem, aut dolum in parte commissum, usufructuarius dumtaxat caderet a parte deteriorata, eaque tantum proprietario adjudicaretur, ea adjudicatio ipsi proprietario foret damnosa, qui eo casu rem solam deterioratam culpa & facto fructuarii consequeretur, rebus aliis non deterioratus apud fructuarium culpofum manentibus; quod non contingat, juris rationi consonum est, ut reliquis etiam res in sua bonitate permanentes, una cum deteriorata consequi debeat: alias frustratoria essent & inania omnia jura, & communes Doctorum resolutiones, quæ dicunt usufructuarium non utentem & fruementem arbitrio boni viri, & res deteriorantem expelli posse, & ad interesse, & damnum teneri. Nec propter interesse, aut damni satisfactionem expellendi jus cessare, ut supra animadvertendam hoc eodem libro, cap. 21. & in terminis probarunt expressim Cardinalis Albanus in rubrica, ff. de usufructu, ad finem. Antonius Galeatus Malvaflia in conf. 38. n. 11. & n. 15. & seqq. & n. 18. & 19. vol. 1. Deinde nam omnis usufructuarius regulariter præstare debet cautionem de utendo & fruendo arbitrio boni viri, & de rebus restituendis, aut illarum æstimatione, juxta distinctiones traditas supra cap. precedentibus; ergo prædicta cautione operari debet, ut usufructuarius partem tantum deteriorans, toto debeat privari commodo usufructus. Quod in emphyteusi probarunt expressim Berous in conf. 120. n. 34. & seqq. vol. 1. Aurelius Corbulo dict. tractatu de causis, ex quibus emphyteuta jure suo privatur, 13. causa, n. 11. fol. 70. ubi scribunt, quod emphyteuta, qui promittit ut emphyteusi, arbitrio boni viri, propter levem deteriorationem aut incidens duas arbores, cadit a jure suo, quia promittit uti arbitrio boni viri, & sic leviter etiam deteriorans, non dicitur arbitrio boni viri usus, ut latius ibi probant.

Qui-

20 Quibus ita præhabitis, non obstant rationes in contrarium adductæ, nam ad primam & secundam responderi potest, ut per Rolandum, in *conf. 17. n. 12. & 19. vol. 2. Cephalum dict. conf. 139. circa finem lib. 1. resoluta*

21 autem per Ruinum, & Burfatum locis relatis *suprà*, n. 6. diluuntur aperte ex his, quæ post alios multos scribit Petrus Antonius de Petra de *fideicommissis quest. 10. à n. 55. cum seqq.* ubi defendit, fideicommissarium prohibitioni alienationis contravenientem, per alienationem partis, cedere à toto fideicommissio: quod tenent etiam Angelus in *consilio 168. num. 2. Anguissola in consilio 63. libro 6.* Aliud etiam fundamentum de vasallo alienante solum partem feudi, non omnino certum est: nam contrarium, quod per alienationem partis, totum feudum amittatur, dixit Baldus in *cap. 1. §. 1. qualiter olim feudum alienari poterat*, per quem textum, & textum in *cap. 1. §. liberatio, quibus modis feudum amittatur.* Quod correctæ sit dispositio *d. c. 1. de vasallo qui contra constitutionem*, respondit Barbata in *conf. 36. n. 15. vol. 2. Riminald. Senior in conf. 381. col. 1. vol. 2.* & alios refert Petrus Antonius de Petra de *fideicommissis, dicta quest. 10. n. 48.* & verior opinionem in puncto juris profitentur Cephalus *dicto conf. 139. n. 25. lib. 1. Julius Clarus §. feudum, quest. 35. n. 7.* vel saltem distinguendum esse in ea, ex mente communi adnotarunt Parisius in *conf. 14. col. 1. vol. 2. Rolandus in conf. 17. n. 17. vol. 2.* utcumque tamen res sit, superiori nostræ resolutioni hæc resolutio obviare non poterit, eo quod procedit, & loquitur, cum vasallus alienat pro parte, non cum male versatur, five deteriorat pro parte, quod admodum diversum est, ut statim dicitur: & quamvis in emphyteuta alienante, prima opinio relata *suprà*, n. 8. magis communiter probari soleat, ut firmant relati *ibi.* & ex multis Aurelius Corbulo *dicto tractatu de causis ex quibus emphyteuta jure suo privatur, ampliatio 42. num. 6. fol. 100.* contrariam tamen sententiam, quamplures tenuerunt, ut constat ex relatis per Tiraquellum, de *re tractu lignagier, §. 23. glossa 1. n. 4. & 28. Rolandus, in conf. 49. n. 15. vol. 2. Joannem Cephalum dict. conf. 139. n. 6. & seqq. lib. 1. Bacæam de decima tutori præstanta cap. 13. n. 30. Petrum Antonium de Petra, dicta quest. 10. ex n. 41. & 59. cum seqq.* Et dato, quod res esset dubia propter Authorum contrarietatem, aut superior opinio communior, ut diximus, nihil habebat obviare, propterea quod nos loquimur de usufructuario, qui non utitur arbitrio boni viri, vel male versatur in parte, vel in una re, quod ab alienatione diversum est, idcirco toto usufructu integrè privari debet: Nam et si in emphyteuta pro parte alienante dubii & contrarii sint Doctores, ut vidimus, cum tamen ipse non alienat, sed male versatur in una re ex pluribus rebus simul sibi emphyteusim concessis, quod omnibus privari debeat, communi foribentium consensu receptum est, ut constat ex multis relatis per Tiraquellum *glossa 1. dist. §. 23. n. 2. & post Richard. Malumb. & Oldr. Baldum, Barbatiam, Chassaneum, Redoanum, Albertum Brunum, Rolandum, & alios securè probant Aurelius Corbulo, tractatu *suprà* relato, 13. causa, n. 7. fol. 70. & ampliatio 42. n. 5. fol. 100. Josephus Ludovicus *decis. Perusina 22. n. 6. Cæpola in l. cum ejusdem, ad finem, n. 8. ff. de adilitio edicto. Natta in conf. 776. n. 15. & 16. & novissimè Martinus Monter à Cueva, *consularum civilium, Regni Aragonum decis. 5. n. 68. & 69. & n. 74. & 75. fol. mibi 105. & 106.* at emphyteuta similis est fructuario, *Glossa in cap. 1. in fine, verbo, meliorem, de investitura de re aliena facta, Speculator tit. de feudis, §. quoniam, vers. 40. Baldus in l. neque, C. de usufructu, Jason in l. 2. quest. 2. n. 18. C. de jure emphyteutico, Antonius Galeatius Malvassia in conf. 38. n. 16. vol. 1. & discriminis rationem singularem & subtilem, quare scilicet, emphyteuta si male versatur in parte, cadat in totum; & pro parte alienando, cadat tantum pro parte, adducit Martinus Monter***

à Cueva, & eruditus quidem, & singularis ingenii, & lecturæ vir, *dict. decis. 5. consularum civilium Regni Aragonum, n. 74. 75. & 76. fol. 106.* ut cum necesse fuerit, ibi videri poterit.

CAPUT XXV.

Sylva cædua, vel non cædua utrum in usufructu sit, & fructuarius an & quando arbores fructiferas, vel non fructiferas incidere possit? ubi hæc materia plena, clara tamen & distincta manu tractatur, nonnulla novè adnotata per Authorem cum distinctione multorum casuum in medium distinguntur; & de hac re eruditissimi D. Petri de Barbosa commentaria in *l. divortio, §. si fundum, ff. soluto matrimonio*, commendantur omnino.

SUMMARIUM.

- 1 Usufructuarius arbores fructiferas incidere non potest, aliàs jus usufructus amittit, & ad interesse etiam damni & deteriorationis tenetur.
- 2 Idemque jus in emphyteuta servatur.
- 3 Et in colono, vel conductore.
- 4 Arborum incisio, & quodlibet aliud damnum, in dubio, factò & culpa fructuarii, coloni, emphyteute, & similibus, obvenisse præsumitur.
- 5 Pater legitimus administrator & usufructuarius bonorum adventitiorum filii arbores fructiferas incidere non potest.
- 6 Usufructuarius, emphyteuta, colonus, & similes, citra omnem penam incidere possunt arbores fructiferas ad usum destinatum.
- 7 Usufructuarius, emphyteuta, colonus, & similes, incidere possunt arbores fructiferas, pro reparatione fundi, ex sententia multorum: sed contra infra n. 21.
- 8 Dummodo incisio talis, arbitrio boni viri fiat, & pro modo necessitatis, atque ita, ut fundus deterior non fiat: sed indistinctè contrarium infra, dicto n. 21.
- 9 Emphyteuta mutare potest formam rei, si tali mutatione rem meliorem reddat & consequenter reducere potest sylvam ad pratium, vel ad terram aratoriam, si id utilis sit, ex sententia quorundam.
- 10 Usufructuarius non potest mutare formam rei fructuaria etiam in aliam utiliore.
- 11 Emphyteuta ex sententia Baldi, qua verior est, non potest mutare formam rei etiam in melius; & consequenter nec sylvam excerpere, & ibi vineam plantare, vel ex ea terram aratoriam facere.
- 12 Nisi quando probatur, hanc esse regionis consuetudinem.
- 13 Emphyteuta mutare potest formam fundi in melius, quando mutatio fieret in aliam formam latentem in ipso fundo.
- 14 Usufructuarii potentius jus habent in usufructu, quam colonus & conductor in re conducta.
- 15 Colonus, vel conductor, non possunt mutare formam rei etiam in melius; & vide, numero præcedenti.
- 16 Usufructuario, emphyteuta, colono, & similibus, non licere arbores fructiferas incidere, etiam ubi fundus ex incisione fieret fructuosior, contra nonnullos.
- 17 Usufructuarius, & emphyteuta, an excusentur, si loco arborum excisarum, aliàs substituant, & plantent, & qualiter, & quo tempore fieri debeat substitutio, ut illos excusare possit, & tribus numeris sequentibus.
- 18 Vincentium Carocium non rectè expendisse nonnulla jura, novè, & verè adnotatum per Authorem.
- 19 Petri de Barbosa resolutio in hac materia probata, & pro ea ponderatus per Authorem textus in *l. æquissimum, §. 1. ff. de usufructu.*

CONSULTOR DEL REY EN LA SALA

- 20 Paulum de Montepico lapsurum in allegatione *l. agri, 22. ff. de usufructu.*
- 21 Usufructuarius non posse excindere arbores fructiferas etiam pro reparatione fundi, contra communem defenditur cum nonnullis, & melius, quam adhuc comprobatur.
- 22 Possè tamen aridas, siccas, & vestigas excindere.
- 23 Arbores vi ventorum, vel fluminis evulsæ, utrum ad fructuarium pertinere debeant, & quando illis uti possit?
- 24 Arbores vi ventorum, vel simili impetu evulsæ, locataris sunt, nec potest colonus pro se retinere modo aliquo.
- 25 Idemque dicendum esse in arboribus grandibus nascentibus, & renascentibus, qua domini esse debent, etiam si conductor eas plantaverit; ex ratione, que hoc numero assignatur.
- 26 Usufructuarius an possit incidere arbores cæduas, quæ brevi, aut non brevi tempore renascuntur: & que cito aut breviter non renascuntur, an dici possint cædua, ut in fructu reputari debeant?
- 27 Usufructuarius an possit incidere arbores grandes in sylva non cædua existentes.
- 28 Usufructuarius cadere potest indistinctè sylvam cæduam usque ad radices.
- 29 Usufructuarius in cadendo sylvam cæduam, an teneatur observare modum & consuetudinem testatoris, & numeris sequentibus.
- 30 Testator in dubio legasse censetur fructus, quemadmodum vivo eo percipiebantur.
- 31 Usufructuarius arbitrio boni viri uti non videtur, qui contra solitum testatoris modum arbores incidit.
- 32 L. divus, ff. de usu & habitatione, quod nihil faciat pro resolutione Barbosa.
- 33 L. si absente, 55. §. finali, ff. de usufructu, quam pro se expendit Barbosa, quod possit contra eum retorqueri, juxta explicationem Glossæ ibi.
- 34 Petri de Barbosa opinio, in questione agitata ex n. 29. quod de rigore juris forzalis verior sit.
- 35 Sylva cædua que dicatur?
- 36 Usufructus sylvæ cæduæ multum interesse, an principaliter legatur, an verò principaliter relinquatur fundus cui sylva accedit, & explicatur *l. ex sylva, 11. ff. de usufructu.*
- 37 L. sed si grandes, 12. ff. de usufructu, explicata; & Francisci Conmani, & Petri de Barbosa interpretatione recepta.
- 38 Usufructuarius ex sylva non cædua utrum possit arbores incidere, & materia *l. ex sylva, 11. ff. de usufructu, remissivè tractata.*
- 39 Usufructuarius ex sylva non cædua an possit arbores incidere, quoties aliàs inutile legatum esset.
- 40 Et Petri de Barbosa mens explicata.
- 41 Consuetudo regionis attendi debet, maxime in conjecturanda, & exequenda defuncti voluntate.
- 42 Sylva non cædua que dicatur?

Decius n. 5. C. de sacrosanctis Ecclesiis, & cum Rolando, Albano, Julio Claro, Tiraquello, Ruino, Josepho Ludovico, Menochio, Pinello, & Cephalo, optime probat, & aliorum sententiam impugnat Petrus de Barbosa in *dicta l. divortio, §. si fundum, n. 17. & 18. per totum, fol. 1042.* & ultra eum idem tenent Alexander in *conf. 118. n. 2. & 3. lib. 5. Crotus in conf. 115. vol. 1. Paulus de Montepico in l. Titia cum testamento, §. Titia cum nuberet, de legatis 2. quest. 36. n. 128. Michael Grassus receptarum sententiarum, §. legatum, quest. 33. in princ. Joannes Garfia de expensis & meliorationibus, cap. 11. n. 31. & 32. Mieres de Majoratu part. 4. q. 39. n. 5. Cavalcanus *decis. 32. n. 40. part. 1.* Idemque jus in emphyteuta observatur; is enim, si arbores fructiferas incidat, in commissum incidit, ac expelli potest, quali fundum emphyteuticum deterioraverit, ut dicit Baldus in *dicto §. si fundum, & plenè comprobatur, & sic defendit Barbosa ibidem, n. 15. & 16. fol. 1040.* Berolus in *cap. potuit, n. 87. de locato, Paulus de Montepico in dicto §. Titia cum nuberet, dicto n. 128. versiculo, sui interrogatus multoties. Alexander dicto conf. 118. n. 8. vol. 5. Julius Clarus §. emphyteusis, quest. 26. Joannes Garfia dicto cap. 11. n. 34. Cephalus in *conf. 139. n. 15. lib. 2. Burfatum in conf. 91. n. 3. lib. 1. Colonius etiam, vel Conductor eodem jure adstringitur, & arbores fructiferas incidens, à jure suo cadit & de damno dato tenetur, ex *l. in fraudem, §. conductor, ff. de jure fisci, juncta doctrina Jasonis in dicta l. divortio, §. si fundum, n. 2. & communi resoluta per Josephum Ludovicum, decis. Perusina, 94. part. 2. Menoch. conf. 130. n. 4. & seqq. lib. 1. Anguissol. conf. 99. Borgninum Cavalcanum *decis. 44. n. 72. in princ. 1. parte. Vincentium Carocium de locato & conducto, gradu 4. accidentium, quest. 7. n. 5. & 6. & n. 12. fol. 191.* quo loco ex aliis firmat, hoc adèd verum esse, ut in dubio arborum incisio, & quodlibet aliud damnum, factò, & culpa fructuarii, coloni emphyteute, & similibus obvenisse præsumatur, & tenet etiam, ubi rationem assignat, & rectè explicat Barbosa in *dicto §. si fundum, n. 20. vers. in dubio sanè, Denique nec pater legitimus administrator, & usufructuarius bonorum adventitorum filii, arbores fructiferas incidere potest, ut scribit Angelus in *l.ultima, §. si in autem legata, in fin. C. de bonis que liberis. Cæpola de servitutibus rusticorum, cap. de montibus n. 13. Roland. in conf. 49. n. 18. lib. 2. Arias Pinellus 2. part. leg. 1. C. de bonis maternis, n. 60. vers. manebit autem. Tiraquellus de tractatu conventionali, dicto §. 3. glossa unica n. 24. circa finem.******

Nunc tamen limitatur superior resolutio, ut non procedat primo, quando usufructuarius, emphyteuta, colonus, & similes, incidere arbores fructiferas ad usum destinatum; tunc enim citra penam caducitatis, & omnem aliam penam id efficere possent: quod ex aliis multis securè admittunt, & latius declarant Paulus de Montepico in *l. Titia cum testamento, §. Titia cum nuberet, de legat. 2. quest. 36. n. 128. Curtius Senior conf. 71. columna penultima. Natta in conf. 601. n. 6. volum. 3. Federicus Scot. in conf. 2. n. 3. Borgninus Cavalcanus de usufructu mulieri relicto, n. 146. & decis. 44. n. 52. & communem opinionem profitetur Vincentius Carocius *dicta quest. 7. num. 20. & 21. fol. 191.**

Secundò limitatur, ut minimè procedat, quoties arbores fructiferae pro reparatione fundi fructuarii excinderentur; id enim citra omnem penam licere debet fructuario, emphyteute, colono, & similibus; ut scribunt Doctores communiter in *l. divortio, §. si fundum, ff. soluto matrimonio*, ubi Alexander, & Aretinus in id expendant textum, in *l. Arboribus, & in l. ex sylva, ff. de usufructu*, & sequuntur alii relati per Tiraquellum *dicto §. 3. glossa unica, n. 29. Michael Grassus receptarum sententiarum, §. legatum, quest. 33. in princ. vers. quam communem. Menochius in conf. 13. n. ultimo, lib. 1. Anguissol. in conf. 14. Josephus Ludovicus *decis. 8. num. 9.**

Questionibus præcedentibus proximum est inquirere nunc, utrum usufructuarius incidendo arbores fructiferas, vel non fructiferas, arbitrio boni viri uti non videatur, ut inde expelli possit; an verò incidendi arbores facultas, jure ipso concessa illi videatur? Qua in questione ut plena, clara tamen, & distincta manu procedam, confusè enim loquuntur Doctores, sequentes casus constituere omnino necessarium duxi: iis enim, quæ hæcenus scripserunt Doctores, atque in scriptis eorum præcesserunt, dilucidè & distinctè percipi poterunt. Primò igitur constituo, quod usufructuarius arbores fructiferas incidere non potest; aliàs jus usufructus amittit, & ad interesse etiam damni, & deteriorationis tenetur, *l. æquissimum, 17. §. fructuarius, cum similibus de usufructu, l. 27. tit. 11. part. 4. Doctores communiter in l. divortio, §. si fundum, ff. soluto matrimonio. Paulus in authent. qui rem, n. 3. & ibi Joan. del Castillo Quotid. Controv. Juris. Tom. 1.*